

Zadeva C-424/19

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

29. maj 2019

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel București (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

15. februar 2019

Tožeča stranka na prvi stopnji in pritožnica:

Cabinet de avocat UR

Tožene stranke na prvi stopnji in nasprotne stranke v pritožbenem postopku:

Administrația Sector 3 a Finanțelor Publice prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București

Administrația Sector 3 a Finanțelor Publice

MJ

NK

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožba, ki jo je vložila Cabinet de avocat UR (odvetniška pisarna UR) kot tožeča stranka na prvi stopnji in pritožnica (v nadaljevanju: tožeča stranka) v postopku zoper Administrația Sector 3 a Finanțelor Publice prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București (generalna regionalna direkcija za javne finance v Bukarešti, Romunija, ki zastopa upravo za javne finance, sektor 3), Administrația Sector 3 a Finanțelor Publice (uprava za javne finance, sektor 3) ter MJ in NK, kot tožene stranke na prvi stopnji in nasprotne stranke v pritožbenem postopku (v nadaljevanju: tožene stranke), zoper sodbo Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti, Romunija), ki je zavrnilo njen predlog za izbris s seznama zavezancev za davek na dodano vrednost (DDV) in povračilo DDV,

plačanega v obdobju od leta 2010 do 2014, zaradi domnevno napačne registracije za DDV.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti, Romunija) na podlagi člena 267 PDEU v povezavi s členom 19(3)(b) PEU predlaga razlago člena 9(1) Direktive Sveta 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost in načela primarnosti prava Unije.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali na področju uporabe člena 9(1) Direktive Sveta 2006/112/ES (o skupnem sistemu davka na dodano vrednost) izraz „davčni zavezanec“ obsega tudi osebe, ki opravljajo odvetniški poklic?
2. Ali načelo primarnosti prava Unije dopušča, da se v poznejšem postopku odstopa od pravnomočne sodne odločbe, s katero je bilo v bistvu odločeno, da odvetnik ob uporabi in razlagi nacionalne zakonodaje s področja davka na dodano vrednost ne dobavi blaga, ne opravlja ekonomske dejavnosti in ne sklepa pogodb o opravljanju storitev, ampak pogodbe o pravni pomoči?

Navedene določbe prava Evropske unije

Člen 9(1), člen 24(1) in člen 193 Direktive Sveta 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost

Sodbe Sodišča v zadevi C-224/01, Köbler; v zadevi C-492/08, Komisija/Francija; v zadevi C-62/12, Kostov; v zadevi C-463/14, Asparuhovo Lake Investment Company, in v zadevi C-543/14, Ordre des barreaux francophones et germanophone in drugi

Navedene nacionalne določbe

Člen 127, 129 in 150 Codul fiscal (davčni zakonik), s katerimi so v nacionalno ureditev preneseni členi 9, 24 in 193 Direktive 2006/112

Člena 1341 in 1344 Codul civil (civilni zakonik) o plačilu nedolgovanega zneska

Člena 431 in 432 Codul de procedură civilă (zakonika o civilnem postopku) o pravnomočnosti

Člen 15 Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat (zakon št. 51/1995 o ureditvi in opravljanju odvetniškega poklica), ki določa, da

opravljanje navedenega poklica ni skladno z neposrednim opravljanjem gospodarskih dejavnosti

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 S tožbo, vloženo pri Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti), je tožeča stranka, Cabinet de avocat UR (v nadaljevanju: odvetniška pisarna UR), predlagala, naj se odredi, da jo mora Administrația Sector 3 a Finanțelor Publice (uprava za javne finance, sektor 3, Romunija) izbrisati s seznama zavezancev za DDV z veljavnostjo izbrisa od leta 2002, ko je bila tožeča stranka po njenem mnenju napačno vpisana na seznam zavezancev za DDV; naj se vsem toženim strankam solidarno naloži vračilo neupravičeno pobranega DDV v obdobju od leta 2010 do 2014 v skupni višini 1.016.804 romunskih levov (RON); naj se toženima strankama MJ in NK naloži plačilo globe v višini 20 % minimalne nacionalne bruto plače za vsak dan zamude, ki se vključi na prihodkovno stran državnega proračuna; naj se toženima strankama MJ in NK naloži plačilo periodične denarne kazni v korist tožeče stranke v višini 1.000 RON za vsak dan zamude od 15. septembra 2015, in sicer od datuma, ko bi jo morale tožene stranke izbrisati s seznama, ter naj solidarno naloži vsem toženim strankam plačilo obresti v višini 0,03 % skupnega zneska 1.016.804 RON za vsak dan zamude od datuma, ko je tožeča stranka plačala posamezne zneske, do datuma dejanskega vračila s strani toženih strank.
- 2 V obrazložitvi predloga je tožeča stranka v bistvu poudarila, da je 28. maja 2015 predlagala svoj izbris s seznama zavezancev za DDV in povračilo neupravičeno pobranega DDV z obrazložitvijo, da je bila nepravilno registrirana kot zavezanec za DDV, čeprav se določbe v zvezi z navedenim davkom zanj niso uporabljale in se ne uporabljajo. Ker tožene stranke njenim predlogom niso ugodile, se je tožeča stranka obrnila na zgoraj navedeno sodišče. Tožeča stranka trdi, da je skupni znesek 1.016.804 RON, plačan iz naslova DDV v obdobju od leta 2010 do 2014, plačilo, ki ni bilo dolgovano, ker dolg, ki naj bi bil s tem plačilom poplačan, dejansko ne obstaja.
- 3 Tožene stranke so vložile odgovor na tožbo, s katerim so predlagale zavrnitev predloga, ker naj bi bila tožeča stranka dolžna plačati DDV, ker je od leta 2002 prekoračila prag prometa, do katerega je lahko bila oproščena plačila tega davka, ki ga je od takrat prijavila in plačala davčnemu organu.
- 4 Tožeča stranka je predložila repliko, s katero je ugovarjala obrambi nasprotnih strank in v bistvu trdila, da opravlja pravne dejavnosti ter da s svojimi strankami sklepa pogodbe o pravni pomoči in ne pogodb o opravljanju storitev. Ker ne opravlja nobene ekonomske dejavnosti, naj se zanj ne bi uporabljale določbe davčnega zakonika v zvezi z DDV.
- 5 Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) je s sodbo z dne 17. februarja 2017 zavrnilo predlog tožeče stranke kot neutemeljen. Navedeno sodišče je v obrazložitvi v bistvu poudarilo, da je v skladu z davčnim zakonikom davčni

zavezanec vsaka oseba, ki kjer koli neodvisno opravlja kakršno koli ekonomsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat te dejavnosti. V skladu z zakonom št. 51/1995 o ureditvi in opravljanju odvetniškega poklica je ta poklic svoboden in neodvisen, tako da spada na področje uporabe davčnega zakonika in zato je tudi tožeča stranka davčni zavezanec. Trditev tožeče stranke glede tega, da opravljanja odvetniškega poklica ni mogoče šteti za opravljanje storitev, je bila zavržena, ker so dejavnosti svobodnih poklicev, kakršen je tudi odvetniški poklic, posebej našteje v davčnem zakoniku. Po drugi strani pa ni nobene pravne določbe, ki bi določala oprostitev DDV za odvetniški poklic. Zato je bila tožeča stranka ob upoštevanju zakonskih določb registrirana kot zavezanec za DDV.

- 6 Tožeča stranka je navedeno sodbo izpodbijala pri Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti).

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 7 Predložitveno sodišče ugotavlja, da ni sporno dejstvo, da je bila tožeča stranka na datum svojih predlogov davčnemu organu z dne 28. maja 2015 registrirana kot zavezanec za DDV, potem ko je leta 2002 prekoračila prag, določen v davčni zakonodaji. Ta tožeča stranka pa predlaga vrnitev spornega zneska, ker plačilo ni bilo dolgovano, saj dejavnost, ki jo opravlja, ne spada med primere, ki jih obravnava davčni zakonik.
- 8 V podporo svoji pritožbi se tožeča stranka med drugim sklicuje na pravnomočno sodbo Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) z dne 21. septembra 2016 in pravnomočno sodbo Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti) z dne 30. aprila 2018, izrečeni v drugem postopku, ki jo je zadeval, v obrazložitvah katerih je bilo ugotovljeno, da tožeča stranka ni dobavila blaga in ni opravljala storitev v smislu davčnega zakonika, ker s svojimi strankami ni sklepala pogodb o opravljanju storitev, ampak pogodbe o pravni pomoči, ki spadajo na področje uporabe zakona št. 51/1995 o ureditvi in opravljanju odvetniškega poklica in v smislu tega zakona niso pogodbe o opravljanju storitev.
- 9 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da lahko v skladu z nacionalno zakonodajo pravnomočnost sodbe učinkuje negativno in pozitivno. Negativni učinek pravnomočnosti se izraža v prepovedi ponovnega sojenja v primeru istovetnosti strank, pravne podlage in predmeta s tistimi v predhodnem postopku, da se prepreči protislovje med izreki sodnih odločb. Pozitivni učinek pravnomočnosti omogoča vsaki stranki, da se sklicuje na odločbo, ki je pred tem postala pravnomočna v drugi zadevi, če je s slednjo povezana. Pri pozitivnem učinku ni treba, da je izpolnjen pogoj trojne istovetnosti elementov pravno procesnega razmerja (istovetnost strank, pravne podlage in predmeta) kot v primeru negativnega učinka, ampak mora obstajati samo povezava z odločbo, ki je postala pravnomočna pred tem in na katero je vezan novi postopek, da se ne oddalji od tega, kar je že izreklo drugo sodišče. Pozitivni učinek pravnomočnosti ne zahteva istovetnosti sodnega postopka, ampak samo istovetnost spornih elementov, ki jih

postopka obravnavata, tako da se je mogoče na ta učinek sklicevati pri obrambi v postopku v glavni stvari. Poleg tega zakonik o civilnem postopku določa, da pravnomočnost ne zadeva le izreka sodbe, ampak tudi obrazložitev, na kateri temelji, vključno z obrazložitvijo, s katero je bilo razrešeno sporno vprašanje.

- 10 Predložitveno sodišče ugotavlja, da zato, da ne bi vplivalo na rezultat izreka, ne more trditi, da je na podlagi pozitivnega učinka pravnomočnosti vezano na navedeni sodbi, vendar pa bi zgoraj navedeni obrazložitvi teh dveh sodb, če bi bil navedeni učinek potrjen, lahko vplivali na odločitev, ki bo izrečena v zadevi, ki jo obravnava.
- 11 V tem okviru, kar zadeva prvo vprašanje za predhodno odločanje, ki se nanaša na pojem davčnega zavezanca v smislu Direktive 2006/112, se predložitveno sodišče sklicuje na sodno prakso Sodišča Evropske unije v zadevi C-492/08, Komisija/Francija, v zadevi C-62/12, Kostov, v zadevi C-463/14, Asparuhovo Lake Investment Company, in v zadevi C-543/14, Ordre des barreaux francophones et germanophone in drugi.
- 12 Vendar pa predložitveno sodišče ugotavlja, da vidiki, ki jih je Sodišče posebej obravnavalo v navedenih zadevah, ki sicer lahko zagotovijo nekatere koristne usmeritve za razrešitev spora, ki ga obravnava, ne določajo nedvoumno, ali dejavnost, ki jo opravlja odvetnik, kakršna je v obravnavani zadevi, spada na področje uporabe Direktive 2006/112.
- 13 Po drugi strani to isto sodišče ugotavlja, da je v primeru, da bi po razlagi nacionalnega prava skladno z odgovorom Sodišča na prvo vprašanje za predhodno odločanje, predložitveno sodišče zaključilo, da se za dejavnost, ki jo opravlja tožeča stranka, plačuje DDV, treba odgovoriti še na drugo vprašanje za predhodno odločanje, in sicer, ali primarnost prava Unije dopušča, da se v poznejšem postopku odstopa od pravnomočne sodbe.
- 14 Kar zadeva to drugo vprašanje za predhodno odločanje, predložitveno sodišče ugotavlja, da je Sodišče že izjavilo, in sicer v točki 38 sodbe v zadevi C-224/01, Köbler, da ni mogoče zanikati pomena načela pravnomočnosti in da je s stališča zagotavljanja stabilnosti prava in pravnih razmerij kot tudi dobrega upravljanja sodstva potrebno, da sodnih odločb, potem ko postanejo pravnomočne po izčrpanju razpoložljivih pravnih sredstev ali po poteku rokov, ki so predvideni za navedena pravna sredstva, ni mogoče več spreminjati.
- 15 Glede na uporabo dveh temeljnih načel, ki naj bi bili pri rešitvi obravnavane zadeve v nasprotju, – in sicer načela primarnosti prava Unije in načela pravnomočnosti, ki v poznejšem postopku lahko velja za pravnomočno sodno odločbo – mora predložitveno sodišče odločiti, v katerem vrstnem redu je treba načeli uporabiti, zlasti zato, ker bi lahko vsako od obravnavanih načel zahtevalo diametralno nasprotno rešitev postopka, in sicer, v prvem primeru, možnost zavrnitve predloga glede na upošteveno pravo Unije, in v drugem primeru, možnost ugoditve predlogu glede na vidike, o katerih so bile pred tem že izrečene odločbe.

- 16 Predložitveno sodišče nazadnje pojasnjuje, da ni našlo nobene sodbe Sodišča, ki bi odgovorila na zastavljeni vprašanji za predhodno odločanje in da obstoječe sodne prakse Sodišča v obravnavani zadevi zaradi njenih posebnosti ni mogoče uporabiti s potrebnimi spremembami.

DELOVNI DOKUMENT